

Aranymondatok.

(Folytatás.)

- A hallgatás okosságának kulcsa és a bölcseségnek szent helye.
- A titkokat nem jó mással közölni. V. Károly, midőn hallá, hogy Belgium 17 tartományairól tett titkos végzését az ő kedvence Lunenburg is tudja, mondá neki: „Eddig én voltam császár, most te vagy az.”
- A ki mindent kimond, a mit tud, azt is kimondja, a mit nem tud.
- A csacsogók dija rendszeren veszedelem. IX. Károly, francia király egyik vezére megtudván, hogy fejedelme a hugonottákat épen Bertalan napján akarja kiirtatni, e tervet egyik barátjával titoktartás fejében közlé, ki ezt ismét egy alkalommal akaratlanul a király előtt megemlíté. Elrémülvén ezen a király, az utóbbit egy vadászat alkalmával meglöveté, hogy annak életével a titok is sirba szálljon!
- Nem jó a titok rejtekeit fürkészni. Egy arab társának kérdésére, mit vinne a befedett kosárban, bölcsen válaszolá: „ha látod, hogy a kosarat befedtem, miért tudakolod az elrejtett tárgyat.”
- A ki másnak titkát kimondja, az mindig annak lekötölezett szolgálója. Régi közmondás: „ne szólj nyelvem, nem fáj fejem;” és „a betett szájba nem megy a darázs.”
- Egy bölcs, ha koronkint szólásra ingerlő kívánság érte, azonnal ezt szokta mondani: „Nyelvem, hová mégysz?”
- Kerüld a csacsogókat. Pithagoras szokta mondani: „háza fedele alá feckét ne bocsáss.” Hányan vannak, kik tört korszóhoz hasonlítanak; kik szívökben semmit sem tarthatnak, hanem mindent kiöntenek.

— Sokat hallani és keveset szólni, a jó erkölcsök közé tartozik. Homerosz, Nesztort, Menelaust, Ulisszeszt, mivel a szólásban tartozkodók voltak, bölcsenek, a csacsogó Terzitest pedig bolondnak ítélte. Innen a közmondás: „hogy hallgatni legnagyobb bölcsesége a bolondnak és szólni legnagyobb veszedelme a tudósoknak.”

— Fülöp, burgundi vezér így oktató gyermekeit: „Ma gondolkodjatok és holnap szóljatok.”

— De ismét ott hallgatni, hol szólni kell és illő, balgaság. Ilyenről szokta a magyar mondani: „ha okos vagy, bolond vagy; ha bolond, bölcs.”

— Pithagoras elve volt: „vagy hallgass, vagy a hallgatásnál jobbat hozz elő.”

— Sokrates inté tanítványait, hogy e három fölvetet kiváltképp őrizzék meg: „szíveikben az okosságot, orcájukban a szemérmességet és nyelvökön a csendességet.”

(Folytatjuk.)

Egyveleg.

+ (Orosz földesurak és jobbágyok.) Az orosz jobbágyosság felszabadítását egy czári ukáz kimondta, minek kivitele azonban a gyakorlatban számtalan nehézséggel van összekötve. Nem is csoda ez, ha meggondoljuk, hogy némely orosz főurnak 100,000 jobbágya is van. A leggazdagabb orosz főnemes gr. Sermetejeff, kinek 120,000 jobbágya van, s ezek közt találtnak olyanok is, a kiknek vagyona milliókra rug. Minden jobbágy évenként 10 — 15 rubelt (egy rubel 1 ft. 62 kr.) fizet urának, úgy hogy a 100,000 jobbágygyal bíró földesur jövedelme csupán e jobbágyi díjakból a 1—1½ millió ezüst rubel, ide nem számítva az erdő, malmok, gyárak sat. jövedelmeit. Az oroszországi jobbágyok száma 22 millió, kiknek felszabadítása által a földesurak 23 milliárd s 750 millió frankkal lesznek szegényebbek. Ez összeg másfél akkora, mint Anglia államadóssága.

+ (Statisztikai adatok.) Jelenleg sokat beszélnek Lengyelországról, nem lesz tehát érdektelen, tudni, hogy a lengyel királyságnak összesen 5,850,000 lakója van, kik közt 600,000 zsidó találtatik. Varsó lakosainak száma 165,000, ezek közt 45,000 zsidó.

+ (Fontos fölfedezés — ha igaz.) Egy francia vegyész azt a fölfedezést tette, hogy a mousseline, csipkék s más hasonló női kelmék éghetlenekké válnak, ha a keményítőbe, melybe azokat mártani szokták, hason mennyiségű kréta vegyítetik. E fölfedezés, ha való, sok égési szerencsétlenségnek venné elejét.

*) Lásd a V. U. 31., 32., 33. és 34. számait.

és Weisz Bernát; az igazgató bizottmány tagjaiul még: Arany János, Csengery Antal, Deák Ferencz, Lónyay Menyhért és Tóth Lőrincz; végre póttagokul: Jókai Mór, Lukács Mór, Rosty Pál és Tomory Anasztáz választattak meg.

Az egyletnek ekkénti megalakulása után az elnök saját és a bizottmányi tagok nevében kijelenti, hogy tekintettel azon méltányos követelésre, hogy a választásra az alapítványokkal és rendes befizetésekkel ezentul csatlakozók is mindnyájan befolyhassanak: a mint az egylet érdeke a közgyűlés tartását megengedendi és szükségessé teszi, megbízásukat vissza fogják a közgyűlés kezébe tenni.

Másnap, nov. 25-én az egylet bizottmányai megkezdték működésüket. A közönséget érdeklő intézkedésekről közelebb szölandunk, ezuttal csak azt jegyezzük meg, hogy az igazgató bizottmány azon jogával, hogy a titkárt és pénztárnokot véglegesen megválassza, élni nem akarván, e jogot azon bizottmány részére hagyta föl, melyet az összes alapítók és rendes tagok közgyűlése választand. Ezideig a pénztár további kezelésére Szathmáry Lajos s a titkári teendőket további vitelére Pompéry János díj nélkül ajánlkoztak.

Nem mulasztandjuk el, lapunk olvasóit az egylet működéséről folyamatosan értesíteni.

Hollókő vára.

(Nógrádmegyében.)

Nógrádmegye nevezetesebb váromjai közé tartozik Hollókő is. Buják várától négy, Szécsénytől pedig mintegy másfél óra járásra fekszik. Hollókő, mely a régi történetírők-nál „Castrum Corvi“ név alatt ismeretes. A hason nevű falutól alig ötven lépésnyire nagy, magas kősziklára van építve, s ritka meredekségénél fogva csak egyetlenegy t. i. északi részen mászható meg. A vár közepén több szögű torony van, mely még meglehetősen ép falakkal bír, s mely két külön fallal van körülrítve, de ezeknek már csak imitt-amott láthatók maradványai, mint azt képünk is mutatja.

A vár igen régen vehette eredetét. Buday Ezsaías szerint valami Mikus vitéz birta azt, ki azonban hűségtelenül viselvén magát, a király elvette tőle s többi jószágával együtt Széchényi Farkas Tamás nyerte el 1313-ban.

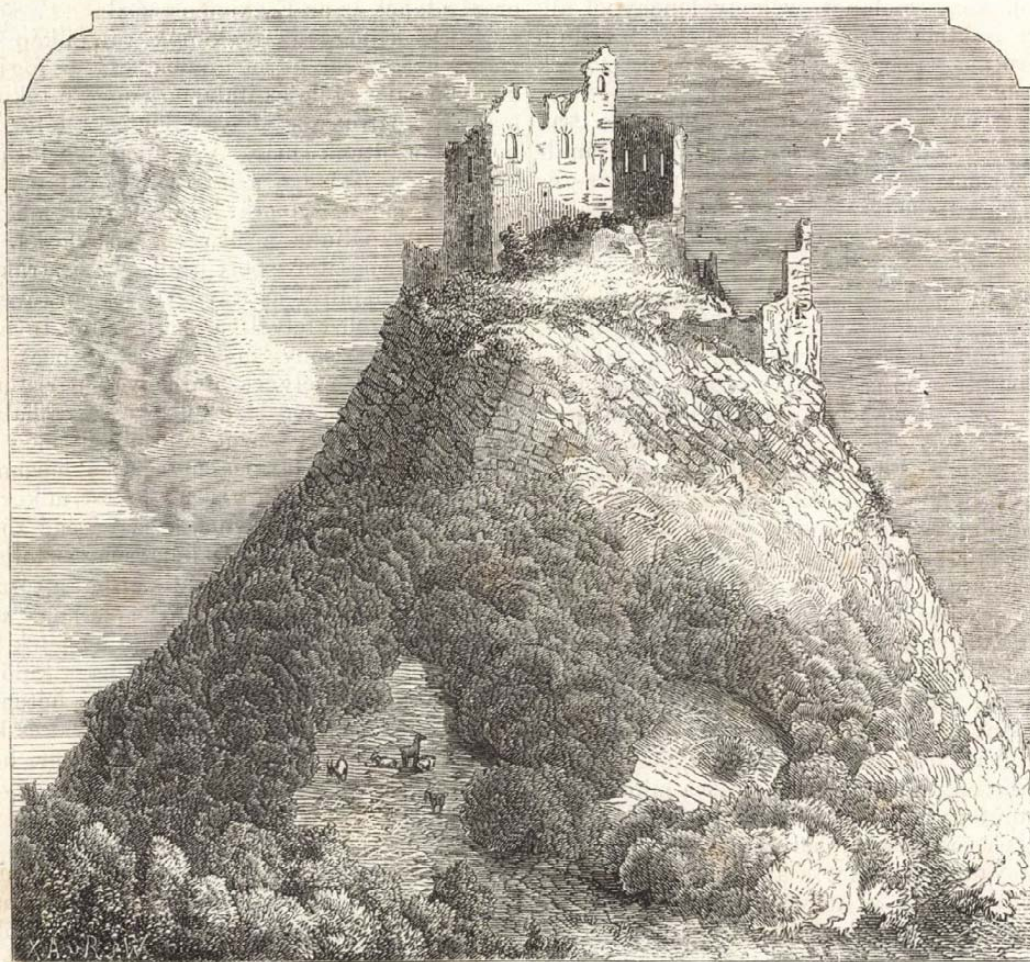
Valamint e megye többi várait, úgy Hollókőt is hasonló mostoha sors érte. Budai Ali basa 1552-ben elfoglalván Drégely várát, utána Ság, Gyarmat, Szécsen, Busa hatalmába esvén, Hollókő ormára is feltűzte a félholdat, mit Saági András és Csáky Imre, vetélkedéseik által még inkább könnyítettek.

Negyvenegy esztendeig osztogatta a török e várból a parancsot, s negyvenegy esztendeig teljesítette azt a magyar. Mig 1593-ban Buják várával egy időben a margyarnak vitézsége visszaszerezte. A vár ekkor még egy fallal körülvéve megerősített.

1663-ban, midőn a törökök újra berontottak, Berki Mátyás és Nagy Orbán kormányzók bizonyos feltételek mellett átadták a várat s egész 1683-ig birták azt a törökök, midőn a most említett évben a többi várak után Hollókő is végkép visszakerült a magyarok hatalmába.

Azóta a vár elhagyottan áll; széthulló köveiből a falu szorgalmas lakói házakat építenek s a harcztűzben megbarnult kövek közt most boldog család leli fel nyugalmát.

Cs. L.

Hollókő vára.